

Toelichting begroting 2026 Energiecoöperatie Wijdmeren

De begroting van de Energiecoöperatie Wijdmeren bestaat uit vijf blokken, te weten de basisorganisatie en de vier pijlers van de energiecoöperatie: energiebesparing, buurtwarmte, klimaatbewustzijn en energieopwekking. De basisorganisatie wordt gefinancierd uit het convenant met de gemeente en de lidmaatschapsgelden. Het werk vanuit de vier pijlers wordt gefinancierd uit opdrachten, subsidies en opbrengsten. De meeste financiering verwerft de energiecoöperatie via opdrachten van de gemeente. In deze toelichting staat het globale overzicht. In het jaarplan wordt nader ingegaan op de plannen voor 2026.

Basisorganisatie

De Energiecoöperatie Wijdmeren is een bewonersorganisatie die werkt door en voor bewoners aan energievraagstukken en naast de vrijwillige inzet van veel bewoners maatschappelijke opdrachten verwerft om uitvoering te geven aan de energietransitie. Onder bewoners verstaan we iedereen die woont en werkt in Wijdmeren, dus naast bewoners ook ondernemers, scholen, organisaties ea.

Sinds 2024 heeft de Energiecoöperatie Wijdmeren een convenant met de gemeente Wijdmeren. Dit convenant loopt tot 2030. Doel van het convenant is om de energiecoöperatie als onafhankelijke bewonersorganisatie de mogelijkheid te bieden om langjarig en professioneel uitvoering te kunnen geven aan de energietransitie, als organisatie voorbereid te zijn op nieuwe opdrachten en, ook als er geen tijdelijke projectopdrachten zijn, enige continuïteit te bieden met vrijwilligers, medewerkers, lopende dienstverbanden, professionalisering, administratie, huisvesting, de focus op de dorpen en het verwerven nieuwe opdrachten.

Via het convenant bekrachtigen de gemeente en de energiecoöperatie de samenwerking in de energietransitie waarin beide een rol vervullen. De gemeente Wijdmeren als regisseur van de opgave van de energietransitie en de Energiecoöperatie Wijdmeren als onafhankelijke bewonersorganisatie voor energievraagstukken die beweging op gang brengt en praktijk maakt met bewoners. Het huidige convenant loopt tot 2030. Voor 2030 gaan we opnieuw om de tafel met de gemeente, dan met de gemeente Hilversum, om te kijken of we een overeenkomst kunnen sluiten tot 2050.

De financiering van het convenant met de gemeente is € 250.000 per jaar. Eventueel niet gebruikt budget kan meegenomen worden naar volgende jaren. Daarnaast zetten we ook de lidmaatschapsgelden in voor de basisorganisatie.

De energiecoöperatie – organigram

Bewonerscontacten

Belangrijkste uitdaging van een bewonersorganisatie is het leggen van contacten met bewoners en het werken door bewoners voor elkaar. In de begroting staan verschillende rollen die gefinancierd worden om contact te leggen met bewoners:

- Vrijwillige energiecoaches doen energiecoachgesprekken bij bewoners thuis
- Energiecoördinatoren en bureauteam zorgen voor de bereikbaarheid voor bewoners, zowel per telefoon als via inloop (energieloket), het afhandelen van aanvragen van bewoners, het volgen van de bewonersreis, het benutten van betrokkenheid, het blijven van vraagbaak, het geven van aandacht en het bewaken van de voortgang.
- Buurtverkenner en energiecoördinatoren doen huis aan huis- en straatgesprekken en helpen bouwen aan bewonersgroepen.
- Lokaal vormen we een energiegemeenschap die samen investeert in energie opwekken, leveren en delen.
- Communicatiemedewerkers ondersteunen teams bij de communicatie met bewoners in de dorpen en verzorgen campagnes en acties om bewoners te inspireren en te betrekken bij de verschillende pijlers van de energietransitie.
- Via deskundige bewoners, kennisgroepen en scholing bouwen we aan de kennis en deskundigheid van de lokale energietransitie en de actuele thema's die daarbij spelen. Als bewoners en energiecoöperatie zijn we voortdurend aan het leren van de energietransitie. Er is zoveel in ontwikkeling. Daarom bundelen we naast lokaal ook nog regionaal (Energie Verbonden) en landelijk krachten. Regionaal organiseren we gezamenlijk de basistraining, de bijscholing, de kennisgroepen en een kennisbank. Landelijk vormen we de coöperatieve beweging van de energietransitie vanuit bewoners. Opgedane kennis wordt uitgewisseld en landelijk opgeschaald.

Huisvesting

De huisvesting van de energiecoöperatie dient meerdere doelen. Zowel voor bewoners als voor medewerkers:

- Energieloketten in de verschillende dorpen (inloopsprekuren en ontmoetingsplek)
- Duurzaamheidscentrum (ontmoeting, informatie, inspiratie, voorbeelden)
- Werkruimte

Kosten zijn huur, lasten, verzekering, afschrijving inrichting

Systeembeheer

We worden meer afhankelijk van digitale systemen, die naast kosten voor licenties ook eigen zorg en onderhoud vragen. We hebben op dit moment de volgende systemen:

- Econobis
- Hoomdossier
- Webformulieren
- Webbeheer
- Microsoft office
- Dubline (telefoon)
- Nuki (deuropener)
- Internet en wifi

We gaan meer samenwerken in de regio (Energie Verbonden) om de zorg voor de systemen te verbeteren.

Financiële administratie

De financiële administratie bestaat uit verschillende onderdelen en borging:

- Begroting en bewaken begroting
- Proces van betalingen vanuit het vier ogen principe
- Verwerken en controleren mutaties
- Administratiekantoor voor boekhouding, BTW en jaarrekening

Opdrachten en financiering per pijler

De energiecoöperatie heeft naast het convenant verschillende opdrachten aangenomen en financieringen verkregen die aansluiten bij de vier pijlers van waaruit wij werken. De meeste van deze opdrachten zijn meerjarig. De budgetten daarvoor kunnen flexibel over de jaren dat de opdracht of financiering duurt, worden ingezet.

Energiebesparing

Lokale Isolatie Aanpak (LIA)

De energiecoöperatie heeft een opdracht aangenomen van de gemeente voor het uitvoeren van de Lokale Isolatie Aanpak. Deze opdracht loopt van 2023 tot 2029. De LIA is een regeling voor woningeigenaren in Wijdmeren die hun woning willen verduurzamen. De regeling is voor koopwoningen met een WOZ van max € 641.000, met

een matig label of minimaal twee maatregelen nodig en mogelijk. Woningeigenaren die een maatregel laten uitvoeren of zelf uitvoeren krijgen € 1200 subsidie. Doen ze dit samen met twee burens in de straat dan ontvangen ze ook een burenbonus van € 250. De energiecoöperatie helpt bewoners om gebruik te maken van deze regeling, controleert daarnaast de facturen van de maatregel, keert de declaratie uit en verzorgt de inzet van een EP-adviseur die de huisopname doet voor een nieuw label. Het streven is om in 2026 minimaal 190 maatregelen te realiseren en daarnaast bewoners die wat langer tijd nodig hebben te begeleiden in het proces. Gemiddeld budget per jaar van 2026 tot 2029 is ruim € 390.000 per jaar. Dit kan flexibel ingezet worden over deze jaren. Is er meer te realiseren dan totaal beschikbaar dan kunnen we aan het eind van het project samen met de gemeente nog een aanvraag proberen te doen bij het rijk uit de landelijk overgebleven middelen van het Nationale Isolatie Programma.

Verduurzamen bedrijven

Inzet bedrijventeam met gebiedsregisseurs per dorp. De financiering voor het verduurzamen van bedrijven loopt tot en met 2026. Samen met de gemeente zijn we nieuwe financiering aan het zoeken. Voor 2026-2027 zijn we een MKB traject aan het voorbereiden met financiering van de gemeente en adviesmogelijkheden voor bewoners vanuit een actie van de provincie. Het bedrijventeam richt zich in brede zin op de volgende activiteiten:

- Inventariseren bespaarmogelijkheden grote bedrijven en MKB
- Aandacht vragen voor verminderen energiegebruik
- Ondersteunen van bedrijven bij het voorbereiden op rapportering en besparingsplicht
- Stimuleren beleggen grote daken en beheer gerealiseerde zonnestroomprojecten
- Verkennen mogelijkheden energiehubs (energiegemeenschap)

Energiegemeenschap

Voor 2026 hebben we een financiering van de provincie voor het modulair opbouwen van Wijdemeren als energiegemeenschap waarbij bewonersgroepen opwek, gebruik en gelijktijdigheid gaan meten en zich voorbereiden op energiedelen. Aansluitend bij de energiewet die in 2025 is vastgesteld, kunnen wij ons als energiecoöperatie samen met bewoners steeds meer ontwikkelen als lokale energiegemeenschap. We hanteren daarbij een modulaire opbouw van de energiegemeenschap via lokale bewonersgroepen. Deze modulaire opbouw bestaat uit vijf stappen:

1. Vormen van bewonersgroepen
2. Samen per bewonersgroep energiemeten. We starten maart 2026 met energiemeten met de bewonersgroep Breukelnet. Dit kunnen we meten en monitoren via Econobis, ons datasysteem in samenwerking met Energie ID.
3. Voorbereiden van energiedelen - toewerken naar lokale energielevering via een gezamenlijke dienstverlener (om|nieuwe energie)
4. Bouwen aan lokale energiesystemen (optimaliseren gelijktijdigheid)

5. Deel uitmaken van de coöperatieve beweging voor de energietransitie

Daarnaast investeren we in de samenwerking met om|nieuwe energie, die van coöperatieve energieleverancier steeds meer verschuift naar coöperatieve dienstverlener voor de lokale energiegemeenschap. Om|nieuwe energie is zonder winstoogmerk. Eventuele winst wordt geïnvesteerd in lokale projecten van de aangesloten coöperaties. We ontvangen een marge als onze leden gebruik gaan maken van de energielevering die wij via wijdemeren|om lokaal organiseren. Inmiddels leveren wij ook 20% van de energievoorziening van de gemeente zelf via om|nieuwe energie. Hiervoor ontvangen wij GVO gelden (garantie van oorsprong).

Buurtwarmte

Collectieve warmteprojecten zijn langjarige projecten. Aansluitend bij de transitievisie warmte (TVW 2021) werken we als energiecoöperatie Wijdemeren aan verschillende projecten: het bronnet Blijkpolder (Nederhorst den Berg), het bronnet Kortenhoef en de verkenning van mini-warmtenetten met actieve bewonersgroepen. Voor het beheer van de continuïteit van het project hebben we een aanvraag gedaan aan de gemeente voor een nieuw budget, dat voor de coördinator buurtwarmte, buurtverkenners en communicatie wordt ingezet en voor de inhuur van projectleider en projectmedewerkers via coöperatie buurtwarmte. Via Energie Samen zijn we bezig met de aanvraag van het Ontwikkelfonds warmte, waar € 1.000.000 geleend kan worden voor de ontwikkelfase. Deze aanvraag komt in mei 2026 opnieuw in de ALV.

Project Bronnet Blijkpolder

Plan Bronnet met individuele warmtepompen voor de Blijkpolder 531 woningen. We werken samen met de volgende partijen:

- Samenwerkingsovereenkomst Energiecoöperatie Wijdemeren-gemeente Wijdemeren en Waterschap AGV. Waarbij is vastgesteld is dat de energiecoöperatie de projectleiding en organisatie doet.
- Kerngroep wordt bij elkaar gebracht door de energiecoöperatie: Waterschap AGV, woningcorporatie G&O en de Alliantie, Schoutentechniek, Sturm infra, Liander, Onderzoeksbureau Merosch, gemeente Wijdemeren, gemeente Hilversum en bewoners Blijkpolder die betrokken willen zijn.
- Buurtverkenners aan de slag met informeren en betrekken bewoners Blijkpolder en, samen met Schouten Techniek, de concrete huisopnames.

Najaar 2025 is extra een verdiepend onderzoek gefinancierd door het Waterschap en uitgevoerd door Merosch met input van SchoutenTechniek en Waternet. Op basis daarvan is een definitieve keuze gemaakt voor de Spiegelplas als bron. Daarvoor wordt nu een natuurtoets aangevraagd bij de provincie NH. Vanwege de diepte van de plas verwachten we een positief antwoord.

Nu het extra onderzoek klaar is en de ontwikkelfase voorbereid wordt, starten we een nieuwe ronde langs bewoners. Ambitie is om een nieuwe bewonersgroep op te bouwen die meewerkt aan de ontwikkelfase.

Voor de ontwikkelfase doen we 2026 een aanvraag bij het Ontwikkelfonds. Dit fonds wordt beheerd voor Energie Samen. Dit is een risicoloze lening van max 1 miljoen voor de ontwikkelfase. Mocht het project uiteindelijk niet doorgaan dan hoeft de lening niet terugbetaald te worden. Het fijne van zo'n aanvraag is dat je hele project wordt doorgelicht en geordend. Dit komt in mei 2026 opnieuw in de ALV.

Komend jaar tijdens de ontwikkelfase werken we ook aan het financieringsplan voor de realisatie van het project. Voor de uitvoeringfase van het bronnet met individuele warmtepompen in de Blijkpolder wordt medio 2026 een WIS (investeringssubsidie voor warmtenetten) aanvraag gedaan bij RVO (rijk).

Project Buurtwarmte Kortenhoef

Beschikbare bron voor Kortenhoef is TEA via de influent van de persleiding van Hilversum langs Kortenhoef naar de RWZI. Waternet (Waterschap AGV) doet nader onderzoek naar de uitkoppeling, de ligging van de leidingen en de typen woningen. Buurtverkenner gaan in 2026 aan de slag met informeren en betrekken bewoners. We hebben de focus van het project verbreed van Kortenhoef Noord naar heel Kortenhoef. Dat geeft meer speelruimte. We werken aan een bronnet voor maximaal 1500 aansluitingen.

Daarnaast nodigen we bewonersgroepen uit om te investeren in mini-warmtenetten en individuele warmtepompen.

Mini warmtenetten

In Kortenhoef Noord zijn verschillende bewonersgroepen die eigen stappen willen nemen en geïnteresseerd zijn in mini warmtenetten. Op dit moment verkent een bewonersgroep de mogelijkheden van het aanleggen van een miniwarmtenet voor de eigen straat. Er is ook een bezoek gebracht aan het project voor mini warmtenetten in Soest.

Klimaatbewustzijn

EHBE (eerste hulp bij energielasten)

Ondersteuning voor mensen met een minimum inkomen of beperkte middelen.

Met de afdeling minimabeleid van de gemeente hebben we een vaste afspraak gemaakt dat we jaarlijks € 30.000 aan middelen kunnen inzetten en declareren voor minima. Dit zijn middelen om apparaten te vervangen die energie slurpen, gordijnen op te hangen die bijdragen aan isolatie, een pakket kleine bespaarproducten, zoals tochtstrip of radiatorfolie of radiatorventilatoren enzovoort.

Daarnaast hebben we nog een opdracht in het kader van energiearmoede die loopt tot en met 2027 en via de LIA wordt ingezet bij woningeigenaren met energiearmoede die

hun woning willen verduurzamen. Dat is een kleine groep bewoners. Woningeigenaren met energiearmoede die hun woning verduurzamen krijgen een bedrag van € 4000.

Kompas op Groen

Kompas op Groen, energie-educatie basisscholen wordt ook gefinancierd uit de energiearmoedegelden. Het programma is zo opgebouwd dat we via een expositie op school en thuisopdrachten voor de junior energiecoach ook in contact komen met de ouders van de kinderen en investeren in bewustzijn. Na 2027 zijn er nieuwe financieringsbronnen nodig als we deze aanpak willen voortzetten.

Duurzaamheid (breed)

Sinds twee jaar hebben we vanuit de gemeente ook een opdracht verworven voor de brede duurzaamheid en een financiering van de verschillende duurzaamheidsmarkten die we daarbij organiseren.

Energieopwekking

In de loop van de jaren hebben we op vier verschillende locaties coöperatieve opwekprojecten gerealiseerd. Dit betekent per project 15 jaar beheer en onderhoud. In 2024 is een herberekening gemaakt van de kosten en opbrengsten van deze vier zonnestroominstallaties. Met name de verwachte kosten bij beëindiging van de installaties na een looptijd van 15 jaar zijn nu opgenomen in de berekeningen. Dit en de landelijke ontwikkeling rond energieopwekking hebben ertoe geleid dat de installaties nu verliesgevend in de begroting staan, maar dat is verder geen groot probleem.

Naast opwek werken we ook aan energielevering. Via de opbouw van energiegemeenschappen werken we toe naar bewonersgroepen en energiehubs die samen gaan delen en leveren. Verder leveren we op dit moment ook 20% van de energievoorziening van de gemeente (gemeentehuis).